

**1.ENGELLİLİK
ARAŞTIRMALARI KONGRESİ**

24-25 Kasım 2016

**EVRENSEL TASARIM İLKELERİ İLE
HERKES İÇİN TASARIM**

EVRENSEL TASARIM ATÖLYESİ
İstanbul Üniversitesi
Kasım 2016

Göksenin İNALHAN, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Bölümü
Rana KUTLU, İstanbul Kültür Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü
Özlem BELİR, İstanbul Gedik Üniversitesi, Mimarlık Bölümü
Sevinç ORMANCI, İstanbul Kültür Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, Sedeko Mimarlık
Eda CAN, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Bölümü

Özet

İstanbul Üniversitesi 1. Engellilik Araştırmaları Kongresi sürecine paralel olarak yürütülecek atölye çalışması kuram ve uygulama birlikteliğinin güçlendirilmesi ana temasında, mikro bir kent olan üniversite kampüsünde yaşayan her yaş grubundan (çocuk-geç-yetişkin, yaşlı) ve farklı özelliklere sahip bireylerin (fiziksel engelli) mekânsal algılayışlarına ve ihtiyaçlarına hem onların hem de tasarımcıların bakışıyla dikkat çekmek ve kamuoyuyla bu sorunu paylaşmak hedefindedir. Atölye çalışması sırasında konunun uzmanlarından kısa bir sunum alındıktan sonra öğrencilerin seçilen bir uygulama alanında –İstanbul Üniversitesi Kampüsü- ve kullanıcı odaklı problem çözümüne yönelik tasarımlar geliştirilecektir.

**1.ENGELLİLİK
ARAŞTIRMALARI KONGRESİ**

24-25 Kasım 2016

HERKES İÇİN TASARIM

24 KASIM 2016

Atölye çalışmasında yer alacak öğretim görevlilerinden

- Rana Kulu, İstanbul Kültür Üniversitesi , İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü
- Gökseven İnalan, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Bölümü
- Özlem Belir, İstanbul Gedik Üniversitesi, Mimarlık Bölümü
- Sevinç Ozmancı, İstanbul Kültür Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, Sedeko Mimarlık
- Eda Can, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Bölümü

Afiş Tasarımı: Burçe Geçit

Görme engelliler için Braille alfabesinden yararlanılmış ve renkler Daltonizm (renk körlüğü) için de uygun olarak hazırlanmıştır.

Atölye Çıktıları

1. Atölye sürecinde üretilen ürünler
2. Bu ürünlerden oluşan mini-sergi
3. Atölye sonuçları değerlendirmesi

Atölye Açıklaması

Günümüzde çağdaş tasarım yaklaşımları, mekanların erişilebilirliği, kullanılabilirliği, güvenliği konularını evrensel tasarım başlığı altında ele almaktadır. Tasarımı mikro ölçekten makro ölçeğe; bireyleri engelli, engelsiz biçiminde kategorilere ayırmadan geliştirmemiz gerektiği bilincine öncelikle biz tasarımcılar sahip olmalıyız. Aslında evrensel tasarım ilkeleri olarak bildiğimiz ve ifade ettiğimiz yapıları her tür çevre, ürün ve hizmetin toplumun tüm bireylerini kapsayacak niteliğe sahip olması gerektiği konusunu engel kavramını ortadan kaldıracak şekilde ele almalıyız.

Evrensel tasarım ilkelerinden; farklı yeteneklere sahip kişilerin eşit şartlar altında kullanımına hitap eden "eşitlikçi kullanım", tasarımın tüm kullanıcı profiline memnun etmesini hedeflemektedir. Bununla birlikte alternatifleri uygulama yönünden "kullanımda esneklik", karmaşadan uzak kolay anlaşılabilir; tecrübe ve diğer duyular ile algılama yöntemlerini geliştirilerek çeşitlendirildiği "kolay ve sezgisel kullanım"; bilginin farklı anlamlara yol açmayacak "algılanabilir" sözlü, resimsel, dokunsal şekillerde aktarımı, hatayı önleyecek çözümler ile hata olması durumunda zararı en aza indirecek çözüm önerilerinin yer aldığı "hata için tolerans"; düşük fiziksel performans ile rahat kolay kullanılabilir tasarım önerilerinin olduğu "düşük fiziksel güç"; eylemin gerçekleştirilmesinde yardımcı ekipmanlar için yeterli "yaklaşma ve kullanım için hacim ve mesafe" evrensel tasarım ilkeleri arasında yer almakta olup, kullanılabilirlik açısından önemlidir. Bütün bu bilgilerin ışığı altında atölye çalışmasında evrensel tasarım ilkeleri insanları hayat standartlarını ayırım yapmaksızın yükseltmeye yönelik kapsayıcı tasarım yaklaşımı bağlamında ele alınmaktadır. Bu amaçla, yaşlılık ile gelen engeller, ya da insan hayatının herhangi bir döneminde karşılaşılabilecek geçici ya da kalıcı engellilik durumunun, ya da insanların düşünce ve davranış sisteminde ortaya koyduğu engelleri temsil edecek şekilde 3 farklı kategoride 9 senaryo oluşturulmuş ve tasarım bu koşullar altında kritik edilerek kapsayıcı olması yönünden fikirler geliştirilmeye atölyede çalışılacaktır.

Senaryolar

Soyut verilerin somutlaştırılarak haritalama yapılabilmesi kişinin kendini bulunduğu ortama adapte edebilmesi, oryantasyonun sağlanması, aktif olan duyular ile hareket etmede engelleri aşabilme, bunun yanı sıra 6. his spritüel enerji ile kişinin kendini bulunduğu ortama adapte edebilmesi yani 6. his ile tasarlama...

Senaryo

Uygulama –Deneyimleme

• Görme Engelli ve Bastonlu	% 100 Görme Kaybı	Grup 1... 2 kişi
Görme Engelli	% 50 Görme Kaybı	Grup 2... 2 kişi
• İşitme Engelli	% 100 İşitme Kaybı	Grup 3... 2 kişi
• Hareket Engelli	Tekerlekli Sandalye	Grup 4... 2 kişi
Hareket Engelli	Tekerlekli Sandalye	Grup 5... 2 kişi
Hareket Engelli	Koltuk Değneği	Grup 6... 2 kişi
Hareket Engelli	El Kullanımının Kısıtlanması	Grup 7... 2 kişi
Hareket Engelli	Ekipman Kısıtlaması... Ayakkabı	Grup 7... 2 kişi
Hareket Engelli	Ekipman Kısıtlaması...Ağır Eşya	Grup 8... 2 kişi
Hareket Engelli	Ekipman Kısıtlaması...Cep Telefonu	Grup 9... 2 kişi

24 KASIM 2016

15:30-15:50 Göksenin İnalhan
Rana Kutlu
Sevinç Ormancı
Özlem Belir

Seminer sunuşu

Program

15:50-16:10 Kampüs içi Teknik Gezi
Deneyimleme
Tespit (Eskiz, Video, Fotoğraf, Ses)

16:10-16:30 Uygulama ve Teslim

16:30-16:50 Genel Değerlendirme

Atölye Sürecinde Gerekli Malzemeler

A3 Kağıt Rulo Eskizler, Renkli Kanson ve Asetat, Çizim Kalemleri, Fotoğraf Makinesi, Video çekim cihazı, Bilgisayar, Flash Bellek, CD/DVD

1. Herhangi bir bedensel engeliniz var mı?

Hayır Evet

1.a. Varsa nedir?

2. Yakın veya uzak çevrenizde engelli kimse var mı?

Hayır Evet

2.a. Varsa size yakınlık derecesi nedir?

2.b. Engeli nedir?

3. Yürüme engelliler için en çok problem yaratan çevresel faktörler hakkında herhangi bir bilginiz var mı?

Hayır Evet

3.a. Varsa, sizce bu faktörler nelerdir?

4. Görme engelliler için en çok problem teşkil eden çevresel faktörler hakkında herhangi bir bilginiz var mı?

Hayır Evet

4.a. Varsa, sizce bu faktörler nelerdir?

5. İstanbul Üniversitesi Kampüsü denilince aklınıza ilk gelenleri sıralayınız.

ANKET 2

Saha deneyimi sonrası doldurulacaktır

1. Tekerlekli sandalye kullanırken en çok hangi konu ve noktalarda zorluk çektiniz?

2. Gözbağı kullanırken en çok ne konularda ve hangi noktalarda zorluk çektiniz?

3. Sizce yürüme engelliler için en çok problem teşkil eden çevresel faktörler nedir?

4. Sizce görme engelliler için en çok problem teşkil eden çevresel faktörler nedir?

5. Bu deneyim sonrası ne hissettiniz?

6. Bu deneyimden ne öğrendiniz?

7. Engelli insanlar konusundaki fikirlerinizde bir değişiklik oldu mu? Olduysa ne yönde oldu?

8. Şimdi İstanbul Üniversitesi Kampüsü denilince aklınıza ilk gelenleri sıralayınız.

Herkes için Tasarım İstanbul Üniversitesi Kampüsü İncelemesi

Katılımcı ekipler 2' şerli gruplar halinde kampüs yakın civarında dağılacaklardır. Gezi planı içerisinde fiziki mekanların tüm özellikleri ile deneyimleme çalışması yapılacaktır.

Engel durumuna bağlı olarak 20 dakika süresince yaptıkları tespit ve analizlerini kayıt altına alacak olan ekipler ile atölyede toplanarak deneyimleme çalışması sonlandırılacaktır.

Katılım Şartları:

Atölye süresi, 1,5 saattir.

20 aktif katılımcı (tüm engel grubundan katılımcılara açıktır) ile sınırlıdır. Mekanın elverdiği ölçüde pasif izleyici de alınabilir.

Kişisel Sorumluluk Beyannamesi

Bu atölye çalışmasına katılmakla su an öngörülemeyen çeşitli kaza risklerini aldığımı ve atölye uygulaması sürecinde oluşabilecek herhangi bir kaza için bütün sorumluluğun sahsıma ait olduğunu beyan ederim.

İsim Soy isim _____

Tarih imza _____

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ

